



**SOVELTAVAN
LIIKUNNAN PÄIVÄT**

***Soveltavan
liikunnan päivät
24.–25.8.2022***

Ei mitään meistä ilman meitä

Inget om oss utan oss



Keskustelutuokio: Soveltavan liikunnan terminologia

Keskustelun alustajat:

- **Vilja Sipilä**, liikuntatieteiden erityisasiantuntija, Liikuntatieteellinen Seura
- **Sirpa Suhonen**, terminologi Sanastokeskus



**Sirpa Suhonen, terminologi,
Sanastokeskus**

Soveltavan liikunnan sanasto –
Terminologisesta sanastotyöstä



Soveltavan liikunnan sanasto Terminologisesta sanastotyöstä

24.8.2022

Sirpa Suhonen
Sanastokeskus

Sanastokeskus

- vuonna 1974 perustettu yksityinen yhdistys
- 7 terminologia, johtaja, IT-suunnittelija
- terminologiseen käsiteanalyysiin perustuvat asiantuntijapalvelut
 - sanasto- ja ontologiatyö
 - luokitus- ja käsittemallinnustyön tuki
- tarkoituksena on saada aikaan ensisijaisesti suomen- ja ruotsinkielisiä sanastoja ja ontologioita, kehittää käsiteanalyysia hyödyntävää metodiikkaa sekä pitää yllä siihen perustuvaa osaamista

Sanastokeskuksen julkiset terminologiapalvelut

- tavoitteena turvata julkisten terminologiapalvelujen saatavuus Suomessa
 - työmenetelmien kehittäminen, osaamisen ylläpito ja yhteistyö
 - termipankkipalvelut ja sanastojulkaisut
 - TEPA-termipankki (<https://termipankki.fi/>)
 - Tietotekniikan termitalkoot (<https://sanastokeskus.fi/termitalkoot/>)
 - Pankki- ja rahoitussanasto (<https://sanastokeskus.fi/tsk/fi/pankkisanasto/>)
 - julkaisuja (https://sanastokeskus.fi/tsk/fi/sanastot_ja_muut_julkaisut-67.html)
 - muu tietopalvelu ja tiedottaminen
 - verkkosivusto (<https://sanastokeskus.fi>)
 - Terminfo-verkkolehti (www.terminfo.fi)
 - Facebook
 - Twitter

Mitä sanastotyössä tehdään?

- terminologisen sanastotyön lähtökohtana on aina käsite, ei sana tai termi
- käsite on mielikuva, jonka muodostamme, kun ajattelemme jotain ympäröivään maailmaan liittyvää asiaa
- käsitelähtöisessä sanastotyössä keskitytään käsitteen merkityssisältöön
 - valitaan määriteltävä käsite
 - analysoidaan ja määritellään käsite
 - kuvataan käsitteiden välisiä suhteita ja käsitejärjestelmää
 - laaditaan käsitejärjestelmäkaaviot
 - sovitaan, millä termillä tai termeillä käsitteeseen viitataan
 - neuvotaan, mitä termejä ei tulisi käyttää käsitteeseen viitattaessa
 - monikielisessä sanastotyössä valitaan käsitteelle muunkieliset vastineet

Sanastotyö on yhteistyötä

- tarvitaan sekä sanastotyön että sisällön asiantuntijoita
- terminologien tehtävät
 - terminologinen asiantuntemus (määritelmien rakenne, käsitekaaviot, sanaston systemaattisuus)
 - käytännön työ (aineiston käsittely, käsitteiden määrittely, sanaston viimeistely)
- sisältöasiantuntijoiden tehtävät
 - alan asiantuntemus
 - aihepiirin rajaaminen
 - asiasisällön oikeellisuuden tarkistaminen
 - termisuosituksista päättäminen yhdessä terminologien kanssa

Miksi sanastotyötä kannattaa tehdä?

- yhtenäiset, suositeltavat termit selkeyttävät viestintää ja vähentävät väärinymmärryksiä
- termisuositukset ovat perusteltuja (suositettavat, sallitut ja hylättävät termit)
- laaditaan käsitekuvaukset eli määritelmät ja huomautukset
 - selvennetään käsitteiden merkitys ja toisiaan lähellä olevien käsitteiden erot
 - loogiset käsitekuvaukset auttavat ymmärtämään aihealuetta ja helpottavat siitä kertomista
- kun käsitteet on määritelty, voidaan valita luotettavia muunkielisiä vastineita
 - helpottaa ja nopeuttaa kääntäjien ja vieraalla kielellä viestivien työtä, kun vastineita on jo mietitty ja ne löytyvät jostain luotettavasta lähteestä
 - suuri osa kääntäjien työajasta menee vastineiden etsimiseen

Miksi sanastotyötä kannattaa tehdä?

- sanastoilla on perinteisesti tuettu ihmisten välistä viestintää
 - saman alan asiantuntijoiden välillä
 - eri alojen asiantuntijoiden välillä
 - asiantuntijoiden ja maallikoiden välillä
- nykyisin sanastoilla tuetaan myös tietojärjestelmien välistä viestintää, puhutaan semanttisesta yhteentoimivuudesta
 - edistetään tiedonsiirtoa ja sitä, ettei tieto muutu matkalla
- tiedon jäsentämisen ja löytämisen tukemiseksi
- jokaisella sanastoprojektilla on omat tavoitteensa

Lisätietoja

- Terminologinen sanastotyö ja ontologiatyö:
https://sanastokeskus.fi/tsk/fi/terminologinen_sanastotyö_ja_ontologiatyö-7.html
- Perehdytys sanastotyön perusteisiin:
- https://sanastokeskus.fi/tsk/fi/käsitä_käsitteet_tartu_termiin_-_perehdytys_sanastotyön_perusteisiin-1289.html

Kiitos!

Vilja Sipilä, liikuntatieteiden erityisasiantuntija,
Liikuntatieteellinen Seura

Soveltavan liikunnan määrittelevä sanasto



Soveltavan liikunnan määrittelevä sanasto

Vilja Sipilä, liikuntatieteiden erityisasiantuntija,
Liikuntatieteellinen Seura



Soveltavan liikunnan käsitteiden muutos

- Soveltavan liikunnan termistö ollut murroksessa 1980-luvulta lähtien
- Suomessa ei ole aiemmin tehty kattavaa määrittelevää sanastoa
- JYU kokoama liikunnan ja urheilualan asiasanasto on vuodelta 1989
- Erityisryhmien liikunnan käsitteistö 2003 (Erityisryhmien liikunnan jaosto)

Uudet ja vanhat käsitteet sekaisin

- 2010-luvun aikana Soveltava liikunta on vakiintunut alan ammattilaisten käyttöön
- Nykyisin käytetään yhä tyypillisemmin myös käsitettä “kaikille avoin liikunta”
- Vanhoihin termeihin (mm. ammattinimikkeet) törmää vielä usein
- Toimintarajoitteisuuteen ja soveltavaan liikuntaan liittyvä käsitteistä vaihtelee riippuen palvelutarjoajasta ja sektorista

Sanastolle tarvetta

- Termien kirjo vaikeuttaa dialogia ja kehittämistä, kun eri tahoilla ei ole yhteistä kieltä
- Vanhojen, uusien ja kontekstista riippuvien käsitteiden käyttö voi hämmentää
- Vastareaktiot ja torjunta
- Hankaloittaa tutkimuksen tekemistä ja kansainvälistä yhteistyötä
- Kohderyhmien itse käyttämä kieli

Sanaston tavoitteet

- Keskeisten käsitteiden määrittely
- Suositettavien termien valinta ja termien käytön selkeyttäminen
- Tukea soveltavan liikunnan järjestämisen suunnittelua ja arviointia, opetusta ja tutkimusta
- Tarkoitettu esim. liikuntapalvelujen tarjoajille, alan tutkijoille ja kaikille, jotka tarvitsevat tietoa alalla suositeltavista termeistä ja niiden sisällöstä

Työryhmä

- **Piritta Asunta**, johtava asiantuntija, Jyväskylän Ammattikorkeakoulu
 - **Lauri Jaakkola**, viestintäpäällikkö, Suomen Paralympiakomitea
 - **Lotta Nylund**, projektikoordinaattori, Finlands Svenska Idrott
 - **Toni Piispanen**, erityisasiantuntija, Valtion liikuntaneuvosto
 - **Aija Saari**, tutkimuspäällikkö, Suomen Paralympiakomitea
 - **Vilja Sipilä**, liikuntatieteiden erityisasiantuntija, Liikuntatieteellinen Seura
 - **Sirpa Suhonen**, terminologi, Sanastokeskus
 - **Jukka Vetoniemi**, ohjaava opettaja, Oppimis- ja ohjauskeskus Valteri
- + Vierailevia asiantuntijoita esim. vammaistutkimuksen ja kuntoutuksen aloilta

Soveltavan liikunnan sanasto

- Sanasto sisältää 40 soveltavan liikunnan ja paraurheilun kannalta keskeistä käsitettä
- Käsitteiden tiedot esitetään sanastossa termitietueina ja käsitekaavioina
- Käsitteiden sisältö kuvataan määritelmien ja niitä täydentävien huomautusten avulla
- Käsitteiden välisiä suhteita havainnollistetaan käsitekaavioiden avulla
- Suomenkielisistä termeistä annetaan suositukset. Sanasto sisältää myös ruotsin- ja englanninkieliset vastineet.

Sanasto kuvastaa aikaa

- Kieli jatkaa kehittymistään, se elää ajassa ja muutoksia tulee
- Sanastoon valittu tällä hetkellä yleisimmin käytössä olevat termit kaikilla kolmella kielellä
- Sanaston päivittämiselle tulee olemaan tarvetta jatkossa

Lausuntokierros

- Sanastosta on julkaistu ensimmäinen luonnos
- Luonnos on julkaistu kommentoitavaksi Otakantaa.fi -sivustolla
- Lausuntokierros on auki 15.8-15.9
- Käy antamassa lausunto:

<https://www.otakantaa.fi/fi/hankkeet/768/>

Kiitos!



Seuraavaksi ohjelmassa:

17:00-19:30: Iltilaisuus, 1. kerroksen ravintola

